

en dat de naam rotundus voor een vermeende var. van het ♀ dient te vervallen; voor het ♂ kan deze naam behouden blijven.

Voorts is getracht langs statistische weg de vraag te beantwoorden of er van *scaber*-♀♀ twee vormen naast elkaar bestaan.

Bij 74 ♀♀ van één vangst uit de Geul, Juli 1949, werd van elk individu opgenomen de lengte, de breedte, alsmede het quotient $\frac{l. \times 100}{br.}$

De lengten zijn verdeeld over de 14 grootte-klassen 42—55, de breedten vallen in de grootteklassen 33 t.e.m. 45. Het geheel is opgenomen in onderstaande tabel; elk getal (= een bovenbedoeld quotient) stelt 1 ♀ voor.

Noch de spreiding van de lengten over de grootteklassen, noch die van de breedten wijst erop, dat er hier sprake is van twee naast elkaar voorkomende groepen van individuen. Ook de verspreiding van de individuen over de grafiek is zo, dat niet geconcludeerd kan worden dat hier twee vormen naast elkaar voorkomen. Linksboven staan blijkbaar de jonge exemplaren, rechts-onder de oudere.

De groei van jong individu tot oud moeten we ons zo voorstellen, dat hierbij de lengte méér toeneemt dan de breedte. Door deze meerdere lengtegroei ontstaat bij *scaber* ♀ een min of meer toegespitst uiteinde.

Dan zijn er nog de wonderlijke afwijkingen van het ♀ van *scaber*, tot nu toe alleen in de Geul gevonden. Romijn geeft hiervan de Fig. 13, 14 en 15 op plaat 3, en 17 t.e.m. 20 op plaat 4.

De lichaamsvorm van deze ♀♀ is rond tot omgekeerd eivormig, naar achteren soms veel versmald, het uiteinde spits tot afgeknot. De napplaten zijn mediaal samengegroeid en het hele genitaalveld is met nappen bedekt. Daarnaast komen enkele losliggende nappen voor, tot in het buikpantser toe. Het totaal aantal bedraagt soms veel meer dan het normale, dat maximaal $2 \times 24 = 48$ is.

De chitineplaatjes voor en achter de genitaal opening zijn geheel of ten dele gereduceerd.

De abnormale ♀♀ zijn zonder uitzondering achteraan ventraal asymmetrisch ontwikkeld.

Aan de beschrijving van Romijn kan nog worden toegevoegd dat de genitaal-opening geheel naar het lichaamsuiteinde en de rugzijde verschoven is. De anaalopening ligt dorsaal vóór de genitaal-opening en meer naar voren dan normaal.

Deze abnormale ♀♀ zijn ook bevonden eidendragend te zijn, ik zag één ex. met 2 en één met 5 eieren.

Romijn veronderstelt met bastaarden te doen te hebben, doch geeft hiervoor geen argumenten aan. Het is mij niet mogelijk een verklaring van de afwijkingen te geven.

Aturus oudemansi Bess. 1932.

De lengte van het teleiophaanstadium bedraagt 415μ . De nympe draagt vooraan op de dorsale zijde een ongeveer ruitvormig schild met daarachter 3 paar ronde schildjes, $\frac{1}{3}$ à $\frac{1}{2}$ maal zo groot. De eerste epimeren zijn vergroeid. Het teleioderma is papilleus, behalve tussen de nappen. Het teleiophaanorgaan, liggende tussen de nymphale nappen, is afgebeeld in fig. 1. Het ingesloten ♀ draagt 14—15 nappen.

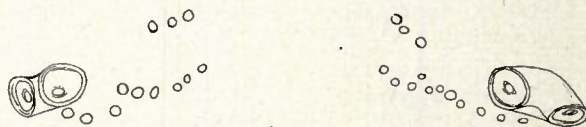


Fig. 1 : *Athurus oudemansi*, Teleiophaanorgaan.

Deze teleiochrysalis werd in Juli 1939 gevonden op een steen in het grensbeekje bij Cottesen, Z.O. van Epen.

Aturus fontinalis Lundbl. 1920, is nieuw voor de fauna en werd in Juli 1949 aangetroffen op stenen in het Tergraatbeekje ten Zuiden van Epen.

Utrecht, Jan. 1953.

SPINNEN UIT LIMBURG. II*)

door

P. CHRYSANTHUS, o.f.m. Cap.

Ter completering van de spinnencollectie van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht heb ik ook in 1951 en 1952 op verschillende plaatsen in Limburg spinnen verzameld. Verder werden mij door Prof. H. Sanders en de Eerw. Heren F. Meddens en H. Willems (allen te Roermond) een partij spinnen ter determinering toegezonden.

Behalve verschillende welkome aanvullingen van het reeds aanwezige materiaal, leverde dit

*) Vervolg op de lijst in het Natuurh. Maandblad, Jrg. 40 (1951), blz. 97.

alles een 24-tal soorten op, welke zich nog niet in de collectie bevonden; alleen deze zijn in de onderstaande lijst opgenomen; 7 hiervan zijn nieuw voor de Limburgse fauna — aangegeven door een sterretje voor de naam — één is nieuw voor de Nederlandse fauna. Het totale aantal soorten is hiermee gestegen tot 126, waarvan 30 nieuw voor Limburg.

Enkele gebruikte afkortingen zijn:

8-52 = 21-31 Aug. 1952.

(Sa) = verzameld door H. Sanders.

(M & W) = verzameld door F. Meddens en H. Willems.

a = algemeen, v = verbreid, z = zeldzaam.

Voor de overige bemerkingen verwijs ik naar Natuurh. Maandblad 40e Jrg. (1951) blz. 97 en 98.

Ook nu weer dank ik de Zrs Clarissen-Capucinessen te Wahlwiller en de Zrs Franciscanessen (Heythuijzen) te Bunde voor de genoten gastvrijheid.

SCYTODIDAE

- * *Scytodes thoracica* (Latr.) ♀ Roermond Juni 1951 binnen (M & W). a

THERIDIIDAE

- Theridium tepidariorum* C. Koch ♂ Buggenum Aug. 1951 (M & W). a

NESTICIDAE

- Nesticus cellulanus* (Oliv.) ♀ s ad. Bunde 8-52 holle weg. Plaatselijk a

LINYPHIIDAE

- Leptyphantes minutus* (Blw.) ♀ ♂ Grevenbicht 8-52 wegkant. a

- * *Bathypantes nigrinus* (Wstr.) ♀ Grevenbicht, Obbicht, Bunde 8-52, vochtig, beschaduwde terrein. z

MICRYPHANTIDAE

- * *Dismodicus bifrons* Blw. ♀ Maastricht eind Aug. 1949 tuin: F. n. spec.

- * *Cornicularia unicornis* (Chr.) ♀ Grevenbicht 8-52 vochtig, beschaduwde terrein. z

- Thyreosthenius biovatus* (Chr.) ♀ ♂ Haelen 26-10 en 3-11-1951 uit nest van *Formica rufa* (Sa). z

- Centromerus silvaticus* Blw. ♂ Haelen 3-11-1951 id. (Sa). z

ARANEIDAE

- Araneus triguttatus* F. ♀ s ad. omgeving Roermond (?) 1951 (M & W). z

- A. sericatus* (Cl.) ♂ omgeving Roermond Juli 1951 (M & W). a

- Singa hamata* (Cl.) ♂ s ad. Grevenbicht 6-52 wegkant. z

TETRAGNATHIDAE

- Pachygnatha listeri* Snd. ♀ ♂ Wahlwiller, Watersley, Obbicht, Bunde 8-52 bos. a

AGELENIDAE

- Histopona torpida* (C. Koch) ♀ ♂ s ad. Bunde 8-52 holle weg. z

- Xerolycosa nemoralis* (Wstr.) ♀ Vlodrop 30-6-1951 langs spoorlijn. v

- Tarentula barbipes* (Snd.) ♂ omgeving Roermond Juli 1951 (M & W). a

CLUBIONIDAE

- * *Clubiona reclusa* Cbr. ♀ Swalmen 1-7-1951; Grevenbicht 8-52 wegkant. v

- C. phragmitis* C. Koch ♂ omgeving Roermond (?) 1951; (M & W) Grevenbicht 8-52 langs beek. a

GNAPHOSIDAE

- Zelotes petrensis* (C. Koch) ♀ Buggenum Aug. 1951 (M & W). v

- Drassodes signifer* (C. Koch) ♀ Azenray 26-6-1952 prooi van spinnendoder (Sa). v

- D. lapidosus* (Wlk.) ♀ Spar (Haalen) 8-5-1944 prooi van spinnendoder (Sa). v

THOMISIDAE

- Xysticus ulmi* (Hahn) ♀ Swalmen 1-7-1951 wegkant. a

- X. kochi* Thor. ♀ Lerop (Roermond) Juni 1951 prooi van spinnendoder (Sa). a

- X. cristatus* (Cl.) ♀ Buggenum Aug. 1951 (M & W). a

- Micrommata rosea* (Cl.) ♀ ♂ Meijnweg-Vlodrop 22-5-1951 (Sa); jv. Wahlwiller 8-52 grindaafgraving. z

- * *Thomisus albus* (Lep.) ♀ Roermond 2-6-1951 (Sa). z

- * *Philodromus aureolus caespeticola* Wlk. ♀ Azenray 26-6-1952 prooi van spinnendoder (Sa). v

SALTICIDAE

- Salticus cingulatus* (Panz.) ♂ s ad. Grevenbicht 8-52 boomstam. v

- Heliophanes flavipes* (Hahn) ♀ Bunde 8-52 droog bos. v

- Pellenes tripunctatus* (Wlk.) ♂ Swalmen zomer 1952 (Sa). v

- Attulus salvator* (Sim.) ♀ omgeving Roermond (?) ± 1941 prooi van spinnendoder (Sa). z

- Voorschoten*, Febr. 1953.